

2024-25

Årsplan

KLEM

31.08.2024

INNHOLD	
PRESENTASJON	2
LOVER OG PLANVERK	3
INTERNKONTROLL	4
Trafikksikkerhet	4
VISJON – en barnehage i bevegelse	4
SOSIALE FORHOLD – <i>ta vare på seg selv og hverandre</i>	5
Måltidsglede	5
.....	6
FRILUFTSLIV OG NATUROPPLEVELSER - <i>bli glad i og ta vare på naturen</i>	6
VERDIER	6
RELASJONER	7
BARNES MEDVIRKNING	8
BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD	8
« <i>I KLEM IVARETAR VI BARNAS BEHOV FOR OMSORG</i> »	8
« <i>I KLEM BARNEHAGE FREMMER VI DANNING</i> ».....	8
« <i>I KLEM IVARETAR VI BARNAS BEHOV FOR LEK OG LÆRING</i> ».....	9
« <i>KLEM ER EN INKLUDERENDE BARNEHAGE</i> »	9
« <i>I KLEM FREMMER VI KOMMUNIKASJON OG SPRÅK</i> ».....	10
SAMARBEID	11
FORELDRESAMARBEID	11
ANDRE SAMARBEIDSPARTNERE.....	12
TILVENNING OG OVERGANGER	13
PEDAGOGISK VIRKSOMHET	14
FAGOMRÅDENE - rammeplan for barnehagen.....	14
ARBEIDSMETODE - planlegging.....	14
VURDERING	15
PROGRESJON FOR BARNET - i bevegelse	16
KVALITETSUTVIKLING - i bevegelse	17
PRAKTISK INFORMASJON	19
Kilder	20

PRESENTASJON

KLEM Barnehage er en privat enkeltstående friluftsbarnehage som eies av Kristina Jane Ruffles-Isene, Laila Margrete Liland Nordås og Eva Nordås Lunde. Barnehage leier lokaler av Bergen kommune, etat for bygg og eiendom i Kaland idrettshall.

Det er ansatt 3 barnehagelærere, 3 barne- og ungdomsarbeidere samt styrer som også er utdannet barnehagelærer. Barnehagen er medlem av private barnehagers landsforbund, PBL.

Barnegruppen består av maks 27 barn i alderen 0-6 år. Barna deles i 2 hovedgrupper, StoreKLEM 3-6 år og LilleKLEM 0-3 år. Barnehagen er godkjent som friluftsbarnehage for alle barn over 3 år. Dette innebærer at barnehagens innhold, lek og aktivitet er basert på uteliv og bruk av naturen.

Besøks og postadresse, Osvegen 335, 5229 KALANDSEIDET

Hjemmeside: www.klembarnehage.no

Styrerteam

Kristina Jane Ruffles-Isene

Telefon: **942 53 883**

postmaster@klembarnehage.no

Pedagogisk veileder

Laila Nordås

Telefon: **414 05 825**

laila@klembarnehage.no

Økonomi/regnskap

Ruth Bertelsen

StoreKLEM – Friluftsgruppen tlf; 406 45 592

Merethe Bruås

Pedagogisk leder

merethe@klembarnehage.no

Eva Nordås Lunde

Barne- og ungdomsarbeider/eier

Kristina Jane Ruffles-Isene

Barne- og ungdomsarbeider/eier

LilleKLEM tlf; 930 49 698

Line Anddal Særvold

Pedagogisk leder/Barnas verneombud

line@klembarnehage.no

Guro Ekeid Hennig

Barnehagelærer

Therese Borgstein Jonsson

Barne- og ungdomsarbeider

Fast vikar

Maria Margreta Nordås

LOVER OG PLANVERK

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes. Hver barnehage står fritt til å velge metode. Likevel er det en del lover og rammer som må følges. Barnehageloven gjelder for alle barnehager og rammeplan for barnehager er en forskrift til loven. Barnehageloven og rammeplanen setter krav og rammer for barnehagetilbudet og kvaliteten i barnehagen.

Barnehagens formål

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling.

Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap.

Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

Kilde: Barnehageloven § 1

Barnehagens arbeid forankres i:

- Lov om barnehager
- Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver
- Barnehagens vedtekter

KLEM barnehage velger også fokusområder ut fra:

- Barnegruppens interesser og behov
- Ansattes kompetanse og interesse
- Barnehagens beliggenhet, egenart og tradisjoner

Årsplanen har flere funksjoner:

- Arbeidsredskap for barnehagens personale for å sikre kvaliteten på tilbudet og utvikle barnehagen som en lærende organisasjon
- Utgangspunkt for foreldrenes mulighet til å påvirke innholdet i barnehagen
- Grunnlag for kommunens tilsyn med barnehagen
- Informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til andre interesserte

Årsplanen utarbeides av personalet og fastsettes i barnehagens samarbeidsutvalg.

INTERNKONTROLL

Miljøet i KLEM barnehage skal fremme helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold, samt forebygge sykdom og skade. KLEM barnehage har et internkontrollsystem som skal sikre dette. Vi bruker barn-nett AS som leverandør for vårt HMS system.

Internkontrollen inneholder beredskapsplaner for ulike hendelser, planer for forebygging og rutiner for et sikkert brannvern.

Annethvert år gjennomfører personalet førstehjelpskurs, deler av personalet har og får i tillegg opplæring i hjertestarter som er tilgjengelig i hallen. 1-2 ansatte gjennomfører årlig livredningskurs.

Barnehagen følger retningslinjer for informasjonssikkerhet. Barnehagen skal sikre den enkeltes personlige integritet og unngå krenkelser av personvernet til barn, foresatte og ansatte.

Trafikksikkerhet

I KLEM barnehage er arbeidet med trafikkforståelse og trafikksikkerhet en naturlig del i hverdagen, alle rammeplanens fagområder trekkes inn i arbeidet.

I rammeplanen for barnehagen står det: *«Gjennom arbeid med nærmiljø og samfunn skal barnehagen bidra til at barna utforsker ulike landskap, blir kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet og lærer å orientere seg og ferdes trygt.»*

VISJON - en barnehage i bevegelse

Barnehagens visjon skal drive oss fremover samt hjelpe oss til å ta beslutninger og prioriteringer i hverdagen. KLEM Barnehagen sin visjon er; *«en barnehage i bevegelse»* hvor målet og hovedsatsningsområde for det pedagogiske arbeidet er *bevegelsesglede*

KLEM barnehagen skal være et sted som fremmer omsorg for verden vi lever i, både her og nå, men også i fremtiden. Vår visjon bygger på en bærekraftig praksis, med spesielt fokus på sosiale forhold og natur- og friluftsliv. Vi ønsker at barna skal lære å ta vare på seg selv og andre, bli glad i og ta vare på naturen gjennom gode og positive opplevelser og aktiviteter i nærmiljøet. Som friluftsliv barnehage er det viktig for oss å gi barna gode erfaringer og opplevelser i naturen. Barn som blir tatt med ut i naturen fortsetter ofte med friluftsliv i voksen alder. På den måten blir friluftsliv en kilde til høyere livskvalitet og bedre helse gjennom hele livet.

Kroppslig lek og fysisk aktivitet brukes som ett av de viktigste virkemidlene i barnehagens arbeid med å utvikle barnas ferdigheter og kunnskap. Barn er kroppslige i sin væremåte og har glede av å være i bevegelse, samtidig som de må få mulighet til ro og hvile. Forventninger og krav tilpasses det enkelte barns forutsetninger.

Barna må lykkes så ofte at de utvikler et ønske om å prøve og en *vilje* til å møte nye utfordringer.

SOSIALE FORHOLD – *ta vare på seg selv og hverandre*

Barndommen, tiden i barnehagen er en viktig periode for å kunne etablere gode helsevaner samt fremme god fysisk og psykisk helse. Dette innebærer også barns seksuelle helse.

Ansatte har gjennomført opplæring i Stine Sofie Stiftelsens Barnehagepakke. Et program som er med på å styrke de ansattes kompetanse i å identifisere når et barn er utsatt for vold og overgrep, samt handle på bakgrunn av denne kunnskapen. Barnehagepakken har også gitt oss hjelpemidler og verktøy som vi benytter i arbeidet med å utvikle barns bevissthet om kropp, egne og andres grenser.

Sosial bærekraft i KLEM barnehage handler om å skape tillit og trygghet som grunnlag for mestring og utvikling, føle tilhørighet og gode relasjonelle forhold i et inkluderende barnehagemiljø. Arbeid med utvikling av sosiale ferdigheter er en viktig del i dette arbeidet. Barna skal lære å ta vare på seg selv, få sine behov for å bli sett, hørt og anerkjent dekket, samtidig som de skal respektere og bidra til å dekke andre barns behov for det samme. Anerkjennende og støttende relasjoner er grunnlag for utvikling av sosial kompetanse. I KLEM barnehage krever dette oppmerksomt nærværende ansatte som er gode relasjonelle rollemodeller.

Måltidsglede

Mat og drikke i barnehagen utgjør en betydelig del av barns totale kosthold og er derfor av stor betydning for barns utvikling og helse. Vi oppfordrer foresatte til å lage enkle og næringsrike, sunne matpakker sammen med barna. Barna skal ha med seg matpakke (frokost/lunsj), frukt og en drikkeflaske (vann). Som tillegg til matpakken ønsker vi å gi barna noen felles smaksopplevelser som kan motivere barna til å smake på og spise sunt. Sammen med barna lager vi en gang i uken sjømat. Barnehagen serverer også ulike grønnsaker hver uke. I barnehagens «kjøkkenhage» får barna delta i prosessen fra jord til mat. Barna skal også få erfaring med å tilberede mat på bål og stormkjøkken.

Barnehagen har et bevisst forhold til hva som serveres av søtsaker. Søtsaker som is, kaker, kjøpe boller og kjeks serveres kun ved noen få anledninger i barnehagen. Varm kakao/saft kan bli servert på kalde dager til de eldste barna ved ute- lek og aktiviteter.

Måltidsglede i KLEM barnehage krever oppmerksomt nærværende ansatte som spiser sammen med barna og tilrettelegger for gode måltidsituasjoner. Måltider med gode inkluderende samtaler, sosialt samvær og en god arena for å tilegne seg kunnskaper og gode holdninger når det gjelder mat og hygiene.

FRILUFTSLIV OG NATUROPPLEVELSER - *bli glad i og ta vare på naturen*

I tillegg til barnehagens eget uteområde benytter vi oss av nærområdene. Vi jobber bevisst i forhold til uteområdet som pedagogisk arena. Vi har faste turplasser. I naturen ligger forholdene godt til rette for å utvikle barnas nysgjerrighet, fantasi og initiativ og det er den perfekte arena for læring og opplevelser gjennom bruk av hele kroppen. Gjennom utelek, tur og planlagte aktiviteter ønsker vi å fremme verdier, holdninger og praksis for et bærekraftig samfunn slik at barna får erfaringer og en begynnende forståelse om samspillet i naturen. Vi følger årstidene gjennom året og gjør barna oppmerksom og nysgjerrig på forandringene som skjer i naturen. Barna blir kjent med trær, planter, dyr, insekter osv. Vi gjennomfører søppelplukningsaksjoner og plukker søppel som vi finner på våre oppdagelsesturer.

VERDIER

Vi har utarbeidet noen verdier personalet skal tilstrebe i møte med barna, foresatte og hverandre. Personalet er, som barna, alltid i bevegelse mot nye mål.

K = kunnskapssøkende

L = løsningsfokusert

E = empatisk

M = modig

Kunnskapssøkende; Personalet kurses og holdes faglig oppdatert. Sammen med barna vil vi søke kunnskap om det som opptar barna, eller i forhold til de prosjekter/tema vi jobber med. Det skal være rom for spørsmål, filosofering og gode samtaler. Barna sin undring, deres meninger og tanker skal møtes med anerkjennelse. Personalets faglige og personlige kompetanse er barnehagens viktigste ressurs og en forutsetning for at barnehagen skal være en god arena for danning, omsorg, lek, læring og sosial utjevning.

Løsningsfokusert; Alt kan løses. Vi ser løsninger, og har en positiv innstilling til endringer. Vi ser muligheter fremfor begrensninger. Dette er en grunnleggende holdning i samarbeidet

oss voksne imellom, ved praktiske utfordringer og i samarbeid med foreldre, idrettslaget, skolen og andre samarbeidspartnere.

Empatisk; Vi har en anerkjennende væremåte. Vi prøver å forstå andres motiver for handling, samt deres verdier og holdninger. Å forstå andres opplevelse gjør oss bedre i stand til å vise omsorg, kommunisere og hjelpe andre.

Modig; Vi er bevisst det ansvaret vi har. Vi er uredd og tør å prøve nye ideer. Vi er selvstendige, tar egne valg og står for det. Refleksjon over egne og andres handlinger, valg og metoder er en vesentlig del for å oppnå vekst og være i bevegelse - utvikling. Vi utfordrer oss selv til det beste for barnet, og vi stiller krav til oss selv.

RELASJONER

VOKSENROLLEN - oppmerksomt nærværende

Barndommen er en livsfase med like mye «verdi» som andre deler av livet. I KLEM Barnehage skal relasjonen voksen – barn være likeverdig, men ikke likestilt. Det innebærer at voksne og barn er like mye verdt, men det er den voksne som har ansvar for relasjonen.

Kvaliteten på relasjonene og samhandling mellom ansatte og barn er den viktigste enkeltfaktoren for barns trivsel, trygghet og utvikling. Barna i KLEM skal oppleve trivsel og trygghet gjennom å møte ansatte med god relasjons kompetanse. Med det mener vi; oppmerksomt nærværende ansatte som møter barna med varme og anerkjennelse, og som setter krav og forventninger utfra modning. Ansatte som ser på barn som kompetente, og at barnas opplevelser og følelser her og nå er viktige og sentrale i deres hverdag.

«Oppmerksomt nærværende voksne er voksne som er fullt og helt til stede i kontakten, i leken med barna. Nærvær krever at du er bevisst på her-og-nåsituasjonen, og at oppmerksomheten er vendt mot det som skjer i øyeblikket.»

Oppmerksomt nærvær krever at personalet kontinuerlig og systematisk kartlegger de forstyrrende elementene for vår oppmerksomhet. Hva hindrer oss, og hvilke faktorer påvirker oss i å være oppmerksomt nærværende i samspillet? Vi setter inn tiltak eller vurderer endringer i vår organiseringen for å fjerne/dempe de forstyrrende elementene slik at personalets oppmerksomhet er rettet mot barna. Når personalets oppmerksomhet er rettet mot barna og relasjonene barna imellom klarer vi best å gi omsorg ved å tilrettelegge, korrigere, veilede, utvikle og støtte barna i leken og samspillet.

BARNES MEDVIRKNING

Barns rett til medvirkning er skrevet i FNs barnekonvensjon, barnehageloven samt i grunnloven. Rammeplanen er tydelig på at barnehagene skal ivareta barns perspektiv og rett til medvirkning. Barna skal i barnefelleskap og i relasjonen mellom voksen og barn oppleve og erfare at de har innflytelse.

Personalet i KLEM skal ta utgangspunkt i barnas egne interesseområder, initiativ og uttrykksmåter. Barna skal få uttrykke egne intensjoner og følelser samtidig som de øver på å regulere egne følelser i forhold til omgivelsene og andres behov. Grenser settes med respekt og de skal begrunnes.

Å arbeide med barns medvirkning handler ikke om å finne frem til bestemte metoder eller å la barna bestemme, men om hvordan vi voksne tenker om og ser på barnet – det er vår holdning til barn og barndom. Medvirkning i praksis betyr å bli sett, hørt og lyttet til.

BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD

Barnehagens innhold er basert på et helhetlig læringssyn, hvor danning, lek, læring og omsorg står sammen i en helhet og skal bidra til barns allsidige utvikling.

«I KLEM IVARETAR VI BARNAS BEHOV FOR OMSORG»

Omsorg må ligge i bunn for at barna skal ta til seg læring. Det handler om å bygge relasjoner til både enkeltbarn og gruppen, samtidig som det legges grunnlag for læring og utvikling.

Hvordan vi ivaretar barnets behov for omsorg;

- Oppmerksomt nærværende ansatte;
 - *som ser og møter barna med positive holdninger*
 - *som observerer relasjoner og iverksetter tiltak ved uheldige samspillsmønstre*
 - *med lekekompetanse*
 - *som er inkluderende*
 - *som anerkjenner barnas følelser*
 - *som setter krav og gir utfordringer i forhold til alder og modenhet*
 - *med tydelig kommunikasjon*
- Sikre at alle barna får mulighet til økt lekekompetanse gjennom deltagelse i lek
- Primærkontakt ved oppstart
- Gode rutiner og tydeliggjøring av dagens innhold ved hjelp av dagtavle
- Stabilt personalet og god bemanning
- Faste vikarer
- Å dele barna i mindre grupper
- En hverdag med tid til ro og hvile

«I KLEM BARNEHAGE FREMMER VI DANNING»

Danning skjer i samspill med omgivelsene og med andre, det er en livslang prosess.

Hvordan vi jobber med dannelsesprosessen:

- Oppmerksomt nærværende ansatte;
 - *som tar seg tid for samtaler og undring*

- *som møter barna i det de er opptatt av*
- *som støtter og veileder i relasjoner mellom barna*
- *som har god gruppeledelse*
- *som gir rom for at alle følelser er lov*
- *som synliggjør mangfoldet og gir rom for ulikhet*
- *som tilrettelegger for aktiviteter som er meningsfull og gir mestring*
- *som setter krav og forventinger utfra det enkelt barns forutsetninger*
- Tid til lek
- Rutiner og få regler som barna forstår

«I KLEM IVARETAR VI BARNAS BEHOV FOR LEK OG LÆRING»

Lek er en viktig helse- og læringsfremmende aktivitet. Barn utvikler seg og lærer gjennom alt de sanser, opplever og erfarer i leken og samspillet med andre.

Lekens egenverdi skal ivaretas i KLEM på følgende måte;

- Oppmerksomt nærværende ansatte;
 - *som observerer barnas lek, og har oversikt over relasjonene*
 - *som veileder, støtter og utvikler leken slik at alle barn får delta i lek*
 - *som støtter barnas initiativ og nysgjerrighet og utvider deres erfaringer*
 - *som planlegger og tilrettelegger for formelle og uformelle leke- og læringssituasjoner*
 - *som tilrettelegger for lek og aktivitet som inspirerer til nysgjerrighet og utforskning*
 - *som gir rike og varierte opplevelser og utfordringer til barna ut ifra deres modenhet.*
 - *som reflekterer med barna om temaer, møter deres undring, kreativitet og gir de tiltro til egne evner.*
 - *som tilrettelegger for vennskap og gode relasjoner blant annet ved gruppedeling*
 - *som legger til rette for et inkluderende fellesskap, slik at barn kan bidra til egen og andres læring.*
 - *som tilfører leken begeistring og glede - som viser egen glede og begeistring over nye oppdagelser*
- Fleksible planer - nok tid til barnas egen lek
- Faste turplasser

«KLEM ER EN INKLUDERENDE BARNEHAGE»

«Barnehagen skal ikke godta krenkelser som for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Alle som arbeider i barnehagen, skal gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for slike krenkelser. Barnehagen skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna.»

Kilde: Barnehageloven

Hvordan vi jobber for inkludering og fellesskap, «Vi fellesskapet»:

- Kontinuerlig og systematisk arbeid for et godt psykososialt miljø.
 - *Trivsel, glede og humor som en naturlig del av hverdagen*

- *Alle barn skal få delta i lek og få utvikle sin lekekompetanse*
- *Alle barn skal få oppleve å høre til, være en del av et felleskap*
- *Alle barna skal få utvikle sosiale ferdigheter til samhandling*
- *Språk og kommunikasjon som grunnlag for å bli forstått og forstå*
- *Krav, regler og rutiner som barna forstår og utfra modenhet*
- *Fokus på voksenrollen – «oppmerksomt nærværende»*
- *Arbeid for felles verdier og holdninger i personalgruppen*
- *Kunnskap og forståelse om hva krenkelser i barnehagen innebærer*
- *At barnehagen og foreldre samarbeider om det forebyggende og holdningsskapende arbeidet.*
- *At barnehagen bruker mangfoldet som en ressurs, og synliggjør forskjellige kulturer og religioner, som et grunnlag for gjensidig respekt. Blant annet gjennom synliggjøring av samisk kultur og verdier.*
- *At det arbeides kontinuerlig og systematisk med personalets arbeidsmiljø*
 - *tilbakemeldingskultur, et klima for kritisk refleksjon hos personalet*
 - *samarbeid og medvirkning*

Barnehagen har utarbeidet en egen plan for hvordan vi arbeider for et godt psykososialt miljø.

«I KLEM FREMMER VI KOMMUNIKASJON OG SPRÅK»

Kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling.

Barna får et mangfoldig og rikt språkmiljø blant annet gjennom:

- *Oppmerksomt nærværende ansatte;*
 - *som er språkbevisste*
 - *som er opptatt av inkluderende og gode samtaler*
 - *som deltar i lek og bruker språket aktivt*
 - *som bruker tegn til tale*
 - *som veileder, støtter og utvikler leken slik at alle barn får delta i lek*
 - *som gir rike og varierte opplevelser*
 - *som følger med på det enkelte barns språkutvikling og gir støtte ved kommunikasjonsvansker*
 - *som planlegger og tilrettelegger for ulike språkaktiviteter*
- *Bruk av dagtavle med bilder*
- *Bildene fra dagavlen henger og ved de respektive aktivitetene*
- *Bevegelsesaktiviteter, sang og musikk*
- *Bruk av humor, rim og regler*
- *Spill, bøker og eventyr*

SAMARBEID

FORELDRESAMARBEID

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.»

Kilde: Barnehageloven

Med forståelse mener vi gjensidig respekt og anerkjennelse for hverandres ansvar og oppgaver i forhold til barnet. I begrepet samarbeid med barnas hjem menes regelmessig kontakt der informasjon og begrunnelser utveksles.

Barnehagens tiltak for samarbeidet:

- Foresatte og personalet møter hverandre med gjensidig åpenhet og respekt.
- Det er rom for konstruktive tilbakemeldinger.
- Personalet kan ikke innfri alle ønsker og behov, men skal lytte og sørge for gode forklaringer.
- Vi har barn og foreldre i fokus ved levering og henting – den daglig kontakten er svært viktig.
- Vi er avhengig av en åpen dialog om barnets utvikling – foresatte kjenner barnet sitt best.
- Vi bruker månedsplaner til å informere om aktiviteter.
- Vi gir informasjon til foresatte pr e-post.
- Vi dokumenterer barnehagehverdagen via bilder og tekst på instagram, i årsplan og månedsplan.
- Vi gir tilbud om minimum 2 foreldresamtaler i året, og ellers ved behov.
- Foresatte kan be om samtaler ved behov.
- Vi inviterer alle nye foresatte med barn til en besøksdag før barnehagestart i mai/juni.
- Vi gjennomfører oppfølgingssamtale med nye foresatte etter oppstart.
- Vi inviterer til 1-2 foreldremøter.
- Samarbeidsutvalget har 1-2 møter i løpet av barnehageåret.
- Vi tilbyr alle foreldre å delta på brukerundersøkelse.
- Vi innkaller til dugnad 1-2 ganger pr barnehageår.
- Vi har ulike arrangement for foresatte og barn, som gir dem mulighet til å bli kjent med hverandre og personalet i barnehagen.

Foreldreråd (FAU) skal fremme felles interesser og bidra til at samarbeidet skaper et godt barnehagemiljø. Foreldrerådet består av alle foreldrene og det velges 2 representanter på foreldremøtet i september hvert år som danner Foreldrenes arbeidsutvalg (FAU). I barnehagens garderobe vil dere til enhver tid finne kontaktinformasjon til foreldrerepresentantene. Det henger også en postkasse hvor man kan formidle informasjon til foreldrerepresentantene anonymt om man ønsker.

Samarbeidsutvalg (SU) behandler saker fra foreldrerådet og fra barnehageeier, og er et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ.

Samarbeidsutvalget består av 2 representanter fra foreldrerådet, 1 representant fra de ansatte, eier representant og styrer. SU skal bli forelagt og har rett til å uttale seg i saker som er av viktighet for barnehagens innhold, virksomhet og forholdet til foreldrene. Utvalget skal blant annet godkjenne årsplan.

ANDRE SAMARBEIDSPARTNERE

Dersom barnehagen ønsker samarbeid med andre instanser om og hjelp til enkeltbarn, må foreldrene ha gitt skriftlig samtykke.

Kaland skole

Barn og ansatte omgås både elever, lærer og SFO ansatte daglig både i hallen, men også på uteområdet. Barnehagens lekeplass er i tilknytning til skolens område. Barnehagen har i henhold til § 2 a. i barnehageloven plikt til å samarbeide med skolen om overgangen fra barnehage til skole. *Barnehagen må ha tillatelse fra barnets foreldre for å utlevere personopplysninger om barnet til skolen.*

Pedagogisk psykologisk senter – sør (PPS)

Pedagogisk-psykologisk senter Sør er en sakkyndig instans som vurderer barns rett til spesialpedagogisk hjelp. Denne hjelpen kan gis i barnehagen. Foreldrene skal trekkes aktivt med inn i dette samarbeidet. PPS kan også gi barnehagen generelle råd og veiledning.

Helsestasjonen

Helsestasjonen har en sentral rolle i kartlegging av barns språk og er en god samarbeidspartner for foreldre og ansatte i forhold til spørsmål rundt barns utvikling.

Barnevernet

Gjennom daglig kontakt med barn og foreldre er personalet i barnehagen i en sentral posisjon i forhold til å kunne observere og motta informasjon om barns omsorgs- og livssituasjon. Alle ansatte har ifølge barnehageloven § 46. opplysningsplikt til barnevernet uten hinder av taushetsplikt. Ansatte skal melde fra til barnevernstjenesten uten ugrunnet opphold;

- a. *når det er grunn til å tro at et barn blir eller vil bli mishandlet, utsatt for alvorlige mangler ved den daglige omsorgen eller annen alvorlig omsorgssvikt,*
- b. *når det er grunn til å tro at et barn har en livstruende eller annen alvorlig sykdom eller skade og ikke kommer til undersøkelse eller behandling,*
- c. *når det er grunn til å tro at et barn med nedsatt funksjonsevne eller et spesielt hjelpetrengende barn ikke får dekket sitt særlige behov for behandling eller opplæring,*
- d. *når det er grunn til å tro at et barn blir eller vil bli utnyttet til menneskehandel.*

Kalandseid idrettslag

KLEM barnehage leier lokaler av Bergen kommune i Kaland idrettshall. Kalandseid idrettslag benytter seg av hallen på ettermiddag/kveld samt i helger. Dette krever at vi samarbeider med idrettslaget i bruken av fellesområdene. Barnehagen benytter seg av hallens kjøkken, garderober og selve idrettshallen. Barnehagens oppholdsrom er i hallens «styrkerom».

TILVENNING OG OVERGANGER

En overgang fører til endringer i barnets kjente rammer og rutiner. Det kan være en stor overgang å begynne i barnehagen for første gang og avslutte barnehagetiden for å begynne på skolen. I KLEM barnehage er vi opptatt av at disse overganger skal oppleves som en god start i forhold til utvikling av trygghet og tilhørighet. Alt barna opplever, erfarer og lærer fra de begynner til de slutter i barnehagen vil de ta med seg videre i livet. Nettopp derfor er vi i KLEM barnehage spesielt opptatt av den ansattes relasjons kompetanse og nærvær.

Periode	Fokus <i>Oppmerksomt nærværende ansatt skal;</i>	Ønsket måloppnåelse
Oppstart barnehage - <i>tilvenning</i>	Legge til rette for og anerkjenne enkeltbarnets behov i samarbeid med foreldrene. - <i>Informasjon om barnehagen/velkomstbrev</i> - <i>Besøksdag/omvisning i barnehagen</i> - <i>Oppstartsamtale</i> - <i>Primærkontakt</i> - <i>Dialog ved levering og henting</i> - <i>Foreldremøte</i>	Trygghet og trivsel som grunnlag for utvikling.
Alle årene barnet går i barnehagen - <i>barnehagetiden</i>	Vise varme og anerkjennelse samtidig som man er tydelig ved å sette krav og forventinger ut fra modenhet. Jobbe systematisk med det psykososiale miljøet.	Ivareta barnas behov for omsorg, lek, fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.
Spesielt siste barnehageår - <i>Rød gruppe</i>	Tilrettelegge for egne aktiviteter og opplevelser. - <i>Skøyter, svømming</i> - <i>Regnbueklubb</i> - <i>Deltagelse på Kaland skoles fellessamlinger</i> - <i>Skolebesøk på nærskolene</i> - <i>Besøk fra Kaland skole til barnehagen</i> - <i>Barnesamtaler og foreldresamtaler med fokus på overgangen</i> - <i>Overføringsmøter (pedagog/styrer)</i> - <i>Overnatting i barnehagen</i> - <i>Klatreparken</i>	En god avslutning av barnehagetiden. Et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen med; - <i>tro på seg selv</i> - <i>evne til selvregulering</i> - <i>selvstendig</i> - <i>nysgjerrig</i> - <i>vennekompetanse</i> - <i>lekekompetanse</i> - <i>mestringsglede</i>

PEDAGOGISK VIRKSOMHET

Det pedagogiske arbeidet skal planlegges, vurderes og være forankret i barnehageloven og rammeplanen.

FAGOMRÅDENE - rammeplan for barnehagen

Rammeplanens 7 fagområder gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn, og som skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Flere områder vil være representert samtidig i et tema og i forbindelse med hverdagsaktiviteter og i de daglige rutinene. Med vårt fokus på bevegelse og friluftsliv vil vi bevisst arbeide med å tilpasse pedagogiske aktiviteter, innenfor de sju fagområdene, også til utemiljøet.

De 7 fagområdene;

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn
- Antall, rom og form

ARBEIDSMETODE - planlegging

Personalet utarbeider et årshjul. Dette gir personalet et grunnlag for langsiktig og systematisk planlegging i forhold til det pedagogiske arbeidet. Årshjulet gir informasjon om hva som skjer, barnehagens satsningsområder og bærekraft fokus gjennom året. Innenfor disse rammene planlegger og utarbeider personalet planer/aktiviteter for hva de skal jobbe videre med. Vi er opptatt av å inkludere og ta utgangspunkt i barnas interesse og utviklingsområde når vi planlegger, men har også fokus på barns medvirkning underveis. Det jobbes tverrfaglig, alle rammeplanens fagområder trekkes inn i «avdelingens» planer. Planene er fleksible og justeres ved behov. Dette gjøres gjennom observasjoner, samtaler med barn, tilbakemeldinger fra foresatte og gjennom faglige vurderinger. Gjennom medvirkning på denne måten kan barnehagen legge til rette for at alle barn skal oppleve progresjon og fremgang i sin læring og utvikling. Barnehagens digitale verktøy/ressurser brukes som støtte i det pedagogiske arbeidet sammen med barna.

Barnehagens årshjul

Høst – Sosiale forhold

Legge grunnlaget for et godt psykososialt miljø, trygge enkeltbarnet og bygge fellesskapsfølelse gjennom fokus på «meg selv og de andre».

Vinter – Avfall, gjenvinning og forbruk

Gjennom «kunstneriske, undrende og aktive meg» skal barna få erfaring med gjenbruk og forbruk.

Vår – Nytt liv og ressurser

Oppdage og utforske «nytt liv» i naturen ved å ta i bruk alle sansene, «jeg og sansene mine i naturen».

Sommer – Vann

Om å ta vare på miljøet og naturen, «nærmiljøet og meg». Spesielt fokus på vann som ressurs for mennesker, natur og dyr.

VURDERING

Vurderinger blir foretatt både kontinuerlig gjennom året, og systematisk innenfor planlagte områder. Vi må reflektere over og vurdere det pedagogiske arbeidet kontinuerlig for å utvikle oss og kvalitetssikre det vi gjør. Denne vurderingen må ses opp mot rammeplanen og barnehagelovens krav og intensjoner, i tillegg til relevant teori og nyere forskning. Det legges også til rette for bredest mulig medvirkning fra barn, foreldre, barnehagens personale i vurderingsarbeidet. Resultatet av vår vurdering legger føringer for videre drift og arbeidsmetoder – da er vi i bevegelse, vi endrer og utvikler oss. Med dette jobber vi for å sikre hvert enkelt barn og gi gruppen som helhet et best mulig pedagogisk tilbud.

Verktøy for vurdering av barnehagens arbeid:

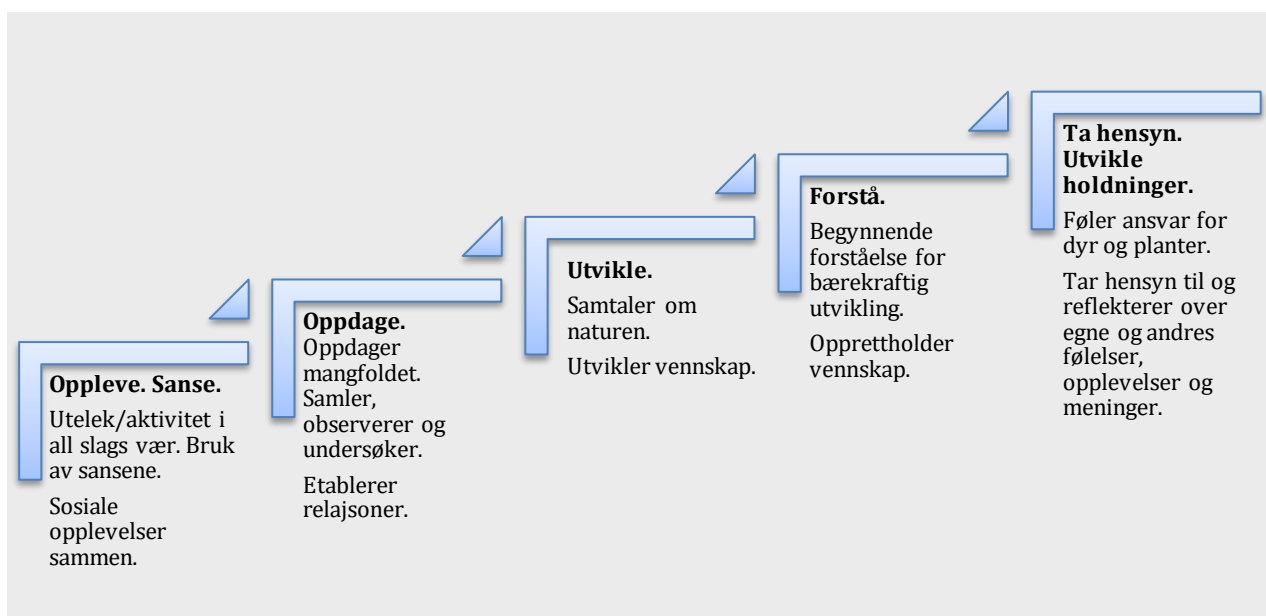
- Evaluering etter gjennomført aktivitet
- Nasjonal brukerundersøkelse i regi av UDIR
- Refleksjon både individuelt og i personalgruppen
- Medarbeidersamtaler
- Arbeidsmiljøundersøkelse
- Foreldresamtaler/tilbakemeldinger
- Avsatt tid til møter/Planleggingsdager
- Barnesamtaler
- Barnas innspill og uttrykk – personalets observasjoner

Verktøy for dokumentasjon:

- Barnehagens planer
- Barnehagens hjemmeside
- Bilder, film på barnehagens Instagram konto
- Praksisfortellinger
- Observasjoner
- Referater
- Resultat fra brukerundersøkelse

PROGRESJON FOR BARNET - i bevegelse

ed utgangspunkt i miljøtrappa illustrer vi progresjon i forhold til barnehagens visjon, samt ønsket progresjon for enkeltbarnet. Progresjon handler om at barna skal få utvikle seg, møte mestring og utfordringer ut ifra sine forutsetninger.

For å kunne bygge på barnas erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter må personalet:

- ha oversikt over relasjonene og vurdere barnegruppen og enkeltbarnets trivsel og utvikling
- være oppmerksomt nærværende i barnas lek og aktiviteter for å kunne observere, oppdage, følge opp og utvide det barna allerede er opptatt av
- planlegge aktiviteter som bidrar til at barna får mestringsopplevelser og samtidig har noe å strekke seg etter
- samarbeide på tvers av fargegrupper ut fra barns interesser, utvikling og behov
- utarbeide fleksible planer og aktiviteter som kan justeres etter barnas ønsker, interesser og behov
- gi nye erfaringer og tilrettelegge for ulike opplevelser
- bevisst bruk av materialer, bøker, leker, verktøy og utstyr samt gjøre disse tilgjengelig for barna

KVALITETSUTVIKLING - i bevegelse

Visjonen – «en barnehage i bevegelse» legger også føringer for kvalitetsutviklingsarbeidet vårt. Som pedagogisk institusjon må KLEM barnehage være i endring og utvikling – alltid i bevegelse mot forbedret praksis. Personalet må hele tiden være rustet til å møte nye krav, utfordringer og ny forskning.

God kompetanse hos de ansatte er avgjørende for kvalitet i barnehagene (Manning et al. 2017). Pedagogisk arbeid krever ansatte med kompetanse om barn, barnehagedidaktikk og pedagogikk som jobber sammen i profesjonelle læringsfellesskap (Børhaug 2018).

Kilde: Barnehagen for en ny tid, Nasjonal barnehagestrategi mot 2030

Kompetanseutvikling i KLEM

KLEM barnehage skal gi et godt grunnlag for å mestre livet. Barnehagen skal gjennom sitt pedagogiske arbeid legge til rette for at barna øves på å ta vare på seg selv og hverandre, og at de blir glad i og tar vare på naturen. Barnehagen skal kjennetegnes ved at barna er «i bevegelse» – at de utvikler seg ved å få ta i bruk hele seg gjennom en trygg hverdag hvor de opplever at de trives. Forutsetning for dette er – sunne gode relasjoner, og personalet er derfor den viktigste enkeltfaktoren for barns trivsel og utvikling. Dette krever kompetente og motiverte ansatte med oppdatert kunnskap og som er endringsvillig.

Utviklingsarbeid for barnehageårene 2023-25

Planen er videreføring av kvalitets og kompetanseplan for 2020-23. Kompetanseplanen for perioden 2020-24 har hatt fokus på å gi et felles kunnskapsgrunnlag om barnehagelovens og rammeplanens føringer for psykososialt miljø, om inkludering, sosialt samspill, krenkelser og anerkjenning i barnehagen.

Vi har hatt utviklingsarbeid om:

- Oppmerksomt nærværende voksne
- Tilbakemeldingskultur

Med dette arbeidet har hver enkel av oss, men også hele personalet fått et bedre kunnskapsgrunnlag for å ivareta målsettingen om at barna skal øves på å ta vare på seg selv og hverandre. Barnehagemyndighetens tematilsyn i mai -22 om barnehagens psykososiale ble godkjent. Personalet har kunnskap om og jobber forebyggende, de vet hva krenkelser innebærer og har nulltoleranse for det. Personalet følger med på relasjonene, melder fra og setter inn tiltak når dette er hensiktsmessig. Resultatene fra foreldreundersøkelsene gir oss gode tilbakemeldinger på relasjonsarbeid, trivsel og trygghet. Vi vil fortsette å ha fokuset på dette arbeidet i personalgruppen.

Valg av utviklingsområde for perioden 2023-25

I KLEM barnehage har alle ansatte relevant utdanning innen barnehagefeltet. Personalet består av 4 ansatte med barnehagelærerutdanning og 3 barne- og ungdomsarbeidere. Personalet i KLEM er ansatt fordi de har interesse for friluftsliv og fysisk aktivitet, i tillegg til å ha en lang rekke andre kvaliteter. De ansatte erfarer vi nå at er gode på relasjoner og vet at mye tid ute er positivt for fysisk og psykisk helse. For barnehagen blir det derfor viktig at vi vedlikeholder engasjementet, samt utvikler den enkelte ansattes kompetanse i kombinasjon

med kompetanseheving av personalet som gruppe innenfor friluftsliv og fysisk aktivitet for kommende periode.

I KLEM barnehage skal vi være spesielt god på:

- Tur i terreng
- Lek og aktiviteter i naturen
- Skilek/vinteraktivitet
- Kano padling
- Hallaktivitet
- Skøyter (Rød gruppe)
- Svømming (Rød gruppe)
- Mat i naturen

Bakgrunn for valgt utviklingsområde:

Utviklingsområdet i forrige barnehageår var å ha økt fokus på gode muligheter for lek og aktivitet i uteområdet og turområdene. Dette er vi godt i gang med og vil videreføre det i dette barnehageåret

Å være frilufts barnehage innebærer blant annet;

- *Barn i friluftsgupper må være ute av barnehagen sitt område minimum 4 timer per dag, hele året, unntatt dager det er utrygt å gå ut på grunn av været.*
- *Vi anbefaler å ha en fast leirplass (turplass) eller at barnehagen setter opp leirplass som flyttes etter for eksempel en måned. Det er imidlertid ikke et krav, friluftsguppen kan sette opp leir på ulike steder hver dag, men det krever mye arbeid.*

Kilde; Bergen Kommune, miljørettet helseverns temaside om frilufts barnehager.

Valgt utviklingsområde videreføres fra forrige barnehageår;

- Utviklingsarbeid om å tilrettelegge det fysiske miljøet på (uteområdene og) turplassene til lek og aktivitet.

Målet er;

- Å utvikle kunnskap om hvordan det fysiske utemiljøet kan organiseres og tilrettelegges på en måte som fremmer barnas lek, og utformes slik at det blir spennende og variert
- Å inspirere og motivere til å se på det fysiske utemiljøet i barnehagen med nye øyne og jobbe for å fremme barnas rett og lyst til å leke

Valg av metoder for kompetanseheving;

- Bruk av UDIR sin kompetansepakke, «Lek i barnehagen»
- Observasjon av hva, hvor og hvordan barna leker - praksisfortellinger
- Det settes av tid til egne møter for utviklingsarbeidet
- Tilbakemelding og veiledning i hverdagen
- Ulike støtteressurser på UDIR
- Eksterne kurs (inkl. førstehjelp og livredning)
- Foreldresamarbeid, evt dugnad til praktisk arbeid på turplassene
- Vi er tilknyttet barnehageforum hvor vi henter mye relevant litteratur, artikler og inspirasjon

Styrer i samarbeid med eierrepresentant leder prosessen med utviklingsarbeidet

PRAKTISK INFORMASJON

- Når barna har fødselsdag, blir det markert i barnehagen. Barna skal ikke å ha med seg noe hjemmefra. Vi ordner med bursdags-krone og gjør ekstra stas på bursdagsbarnet denne dagen. Siste fredag i måneden markerer vi alle barnas bursdag for måneden med felles lunsj og samling.
- Merk barnas klær og sko med navn.
- Barnas kurver og ekstratøy pose trenger gjennomsyn og opprydning en gang iblant. Sjekk om barna har alt de trenger av varme- og ekstra klær. Ta hjem det som ikke er i bruk, eller er blitt for lite.
- Regntøy, støvler/støvletter og kjeledresser har plass i yttergarderoben, mens klær som barna kommer/går i henges på knaggene i innergarderoben.
- Regntøy og kjeledresser tas hjem om fredagen.
- Sjekker innimellom at regnbuxen/dressen har strikk til å ta under støvelen, slik at barna ikke blir unødvendig kalde/våte når vi er ute.
- Ved foreldrekafe og andre foreldrearrangementer der barna er tilstede, anser vi barna som hentet når foreldrene kommer. De er da deres ansvar, og personalet kan ta på seg andre arbeidsoppgaver.
- Hold oss oppdatert på adresser og telefonnumre, slik at vi kan nå dere dersom det skulle være nødvendig.
- Dersom barnet har fri, eller kommer seinere enn klokken 09.30 ønsker vi beskjed om dette, og helst så tidlig som mulig.
- Dersom andre enn de som vanligvis henter barna skal hente, må vi få beskjed om dette.
- Dersom dere ønsker å ta opp noe eller lur på noe, er det bare å si ifra eller spørre. Gjelder det tilbakemeldinger av alvorligere art, bør disse gis til pedagogisk leder eller styrer.
- Vi innkaller til foreldresamtaler 1-2 ganger i året. Har dere behov for samtaler utenom dette, ta kontakt.
- På grunn av sikkerhet er det ikke ønskelig med bilkjøring inn til skoleplassen i perioden mellom kl 08.00-14.30. Parkering på baksiden av hallen i skoletiden.
- Følg barnehagens rutiner for trafiksikkerhet når dere leverer og henter, barna skal gå på fortau sammen med en voksen, ingen løping til/fra parkeringsplassen og lekeplassen.
- Vi ønsker ikke private leker i barnehagen.
- Bleiebarna må ha med bleier med tape i sidene. Dette er mest praktisk i barnehagen, da slipper vi å ta av og på alle klærne ved bleieskift.
- Vi har en instagramkonto @klembarnehage der dere kan følge med på små og store hendelser i barnas hverdag.

Kilder

Lov om barnehager

- <http://www.lovdatab.no/all/hl-20050617-064.html>

Rammeplan for barnehagen

- <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan-for-barnehagen/>

Helsedirektoratet om mat og måltider;

- <https://helsedirektoratet.no/folkehelse/kosthold-og-ernering/barnehage-mat-maltider-kosthold>

Språk i barnehagen – mye mer enn bare prat

- <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/stottemateriell-til-rammeplanen/sprak-i-barnehagen--mye-mer-enn-bare-prat/>

Barns trivsel – voksnes ansvar

- <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/stottemateriell-til-rammeplanen/trivselsveileder/>

KLEM Barnehage

- <http://www.klembarnehage.no/>

Forskrift til miljørettet helsevern

- <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/1995-12-01-928>

Barnehagen for en ny tid (Kunnskapsdepartementet, Nasjonal barnehagestrategi mot 2030)

- <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/barnehagen-for-en-ny-tid/id2959402/>

Kompetanse for fremtidens barnehage (Kunnskapsdepartementet, strategi 2023-25)

- <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/kompetanse-for-fremtidens-barnehage/id2933368/>

